

ΑΝΑΓΚΑΙΕΣ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ

Αλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου

Το να ανταποκριθείς στην ευγενική πρόσκληση του επιμελητή της παρούσης εκδόσεως π. Ηλία Διακουμάκου, να συμμετάσχεις και εσύ με δικό σου κείμενο, για ένα θέμα όπως είναι η άμβλωση και μάλιστα με το διαζευκτικό ερώτημα *Ζωή ή Θάνατος*, είναι μια πρόκληση, όταν τόσο άλλοι εκλεκτοί και σημαίνοντες συνεργάτες καλούνται να καταθέσουν και αυτοί την δική τους σημαντική συμβολή. Όταν έχεις ήδη γράψει ένα ανάλογο κείμενο παλαιότερα, έχεις την τάση να θεωρείς ότι ό,τι έχεις καταθέσει είναι ήδη αρκετό για να διαφωτίσει το ζήτημα.

Πιστεύω, όμως, ότι το συγκεκριμένο κείμενο (Τόμος Β' σ. 723-749) τοποθετώντας τη στοχοθεσία του παρόντος συλλογικού έργου σε ένα γενικότερο και περιεκτικότερο πλαίσιο, διαγράφει και τα όρια μιας συζητήσεως. Βεβαίως, έχουν παρέλθει αρκετά χρόνια από την συγγραφή του. Ασφαλώς διατηρεί την επικαιρότητά του καθότι είχε γραφτεί με τις αρχές της ιστορικο-γενετικής επιστημονικής μεθόδου και με αυτήν το μελετά και το ερευνά.

Έκτοτε έγιναν πολλές προσπάθειες τοποθετήσεων εκ μέρους και της Εκκλησίας και του Κράτους για να διευκρινιστούν ορισμένες όψεις του γενικότερου ζητήματος. Τα πράγματα περιπλέκονται σήμερα με την πρόοδο της Βιοτεχνολογίας από την οποία προκύπτουν νέα βιοηθικά διλήμματα, που καθιστούν πολλές φορές δυσεπίλυτα τα προβλήματα¹.

Στην αγαθή προαίρεση της Ποιμαινούσης Εκκλησίας είναι πάντοτε να προτάσσει ευήκοον ούς στους προβληματισμούς του Ποιμνίου και να αντιτάσσει επιχειρήματα και στάση σθεναρά σε προτάσεις αλλά και σε νομικές επιβολές εκ μέρους του Κράτους έμμεσα, ακόμη και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Γνωρίζουμε ότι οι πιστοί εναποθέτουν ελπίδες επιλύσεως των προβλημάτων στις συγκλήσεις Ιεραρχιών αλλά και Πανορθόδοξων Συνόδων.

¹ Ας μου επιτραπεί να προσθέσω εδώ, σε όσα έχω παραθέσει στην **Βιβλιογραφία κατ' επιλογήν** στο τέλος, νεότερα κείμενά μου που περιλαμβάνονται: α) στις διδακτικές μου σημειώσεις *Ποιμαντική Γάμου, Οικογένειας και Ισότητας των δύο φύλων*, Αθήνα 2004, Β' Μέρος Βιοηθικά διλήμματα, σ. 273-371 και στο Παράρτημα σ. 435-470 καθώς και β) Βιοηθική και Ορθόδοξος Εκκλησία στην Ε.Ε.Θ.Σ.Π.Α. Τόμος ΜΒ' (2007) σ. 213-231.

Πράγματι η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας (Κρήτη 17 – 26 Ιουλίου 2016), αναφερόμενη στην κρίση του θεσμού του γάμου, αναγνωρίζει μεταξύ άλλων «την επικίνδυνη αύξηση των διαζυγίων και των αμβλώσεων, προτρέποντας τους Ποιμένες της Εκκλησίας να καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών». Χαρακτηριστική είναι και η ανταπόκριση της Εκκλησίας της Ελλάδος σε αίτημα πιστών για την καθιέρωση της πρώτης Κυριακής μετά την του Χριστού Γέννηση ως «*Ημέρας αφιερωμένης εις την προστασία της ζωής του Αγέννητου Παιδιού*» (10 Μαΐου 2019)². Η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος επανήλθε στο θέμα με Εγκύκλιό της «Περί προστασίας της ανθρώπινης ζωής και αποφυγής των αμβλώσεων» (8 Σεπτεμβρίου 2022).

Η επικαιρότης των θεμάτων με τα οποία ησχολείτο **το σημείωμα** του γράφοντος παραμένει. Για τη θεραπεία χρειάζεται πάντα ένα καλό ιστορικό, μια σωστή διάγνωση και μια όσο το δυνατόν ορθή πρόβλεψη. Στο μέτρο του δυνατού η επικαιροποίηση των προβλημάτων δεν απαιτεί μόνο αναλύσεις αλλά και λύσεις. Φρονώ ότι στις σελίδες του παρόντος σημειώματος ο προσεκτικός αναγνώστης θα διαπιστώσει κάποια ανοίγματα, που οπωσδήποτε θα τον βοηθήσουν να λησμονήσει κάποια προηγούμενα για να επεκταθεί στα επόμενα. Να μην ξεχνάμε αυτό που ο Κύριος θέτει ως στόχο της παρέμβασής του στον κόσμο: «Εγώ ήλθον ίνα ζωήν έχωσι και περισσόν έχωσιν» (Ιωάννου 10, 10).

Π. Φάληρο, 19 Ιουνίου 2023

Αλέξανδρος Μ. Σταυρόπουλος

Ομότιμος Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

² Βλ. Α. Μ. Σταυροπούλου, Κεντίδια στον καμβά της ζωής, Αθήνα σ. 27, στον ιστότοπο: https://www.diapoimansi.gr/PDF/2021/99_%CE%92%CE%99%CE%92%CE%9B%CE%99%CE%9F_kentidia9.pdf